

SAMEN BOUWEN

OP VERTROUWEN

Verkiezingsprogramma 2026-2030
CDA Vijfheerenlanden

Inhoud

Voorwoord.....	4
Ons verhaal	4
Een politiek van samenwerken	4
Wat we de afgelopen 4 jaar hebben bereikt	4
Onze CDA-plannen.....	5
Samen bouwen aan de toekomst	5
Ons Kompas	6
Solidariteit: Omzien naar elkaar	6
Publieke gerechtigheid: Een eerlijke en betrouwbare overheid	6
Rentmeesterschap: Zorg voor de toekomst	6
Gespreide verantwoordelijkheid: Samen kunnen we meer	6
Top 10 CDA-prioriteiten voor Vijfheerenlanden	7
1. Verantwoordelijke samenleving	8
Waar staan wij voor	8
Dicht bij mensen	8
Kracht van mensen en gemeenschappen	8
Verantwoordelijkheid begint bij onszelf	8
Open en dichtbij bestuur.....	8
Midden in de samenleving	8
Financiële onzekerheid bij gemeenten	9
Onze CDA-plannen.....	9
2. Een gezonde samenleving	10
Waar staan wij voor.....	10
Preventie: gezond leven begint bij een gezonde omgeving	10
Zorg en welzijn staan centraal.....	10
Zorgen doen we samen	10
Niet alle zorg overnemen, maar ondersteunen waar nodig	10
Zorg die duidelijk en betrouwbaar is	11
Onze CDA-plannen.....	11
Samen sterk voor goede zorg	11
Sport en beweging: gezond, gezellig en voor iedereen	12
Onze CDA-plannen	12
3. Een betrokken samenleving	13
Waar staan wij voor.....	13
Cultuur, tradities en verenigingsleven	13
Voor en door iedereen	13

Onze CDA-plannen	13
Kinderopvang en onderwijs: investeren in kansen voor alle kinderen	14
Onze CDA-plannen	14
Asiel en integratie.....	15
Onze CDA-plannen	15
Veiligheid: iedereen moet zich thuis voelen.....	15
Onze CDA-plannen	15
4. Een leefbare omgeving	17
Waar staan we voor.....	17
Leefbare omgeving	17
Openbare ruimte	17
Right to Challenge.....	17
Onze CDA-plannen	17
Woningbouw	19
Schaarse ruimte	19
Wonen en zorg.....	19
Onze CDA-plannen	19
Mobiliteit en infrastructuur	20
Onze CDA-plannen	21
Landbouw	22
Onze plannen	22
5. Economie en geld	23
Waar staan we voor.....	23
Sterke lokale economie en werkgelegenheid.....	23
Onze CDA-plannen	23
Bestaanszekerheid en armoedebestrijding	24
Verantwoordelijk financieel beleid	25
Onze CDA-plannen	25

Voorwoord

Het CDA Vijfheerenlanden staat met een positief en hoopvol verhaal midden in de samenleving. Wij komen op voor gewone mensen die elke dag voor elkaar klaarstaan. Samen bouwen we aan een mooie en leefbare gemeente, waar iedereen meetelt en onderdeel is van een sterke gemeenschap.

Wij gaan voor een Vijfheerenlanden:

- waar kinderen veilig opgroeien
- waar iedereen goede zorg krijgt
- waar het bruist van leven, activiteiten en betrokkenheid

Samen maken we onze gemeente *nóg* sterker en waardevoller.

Ons verhaal

Wij geloven in de kracht van onze samenleving. Een samenleving waar mensen elkaar ontmoeten in gezinnen, geloofsgemeenschappen, verenigingen, sportclubs, bedrijven en coöperaties.

Een plek waar respect, waarden en normen worden gekoesterd en waar het algemeen belang belangrijker is dan het eigen belang.

In Vijfheerenlanden nemen mensen verantwoordelijkheid voor hun buurt, kijken naar elkaar om en zorgen voor elkaar. Samen geven we onze gemeente beter door aan onze kinderen en kleinkinderen. Samen kunnen we meer.

Wij doen dat met gezond verstand, met sociale betrokkenheid en met realistische keuzes.

Een politiek van samenwerken

Vanuit deze waarden nemen wij graag onze verantwoordelijkheid. Wij geloven in een politiek van samenwerken.

Het CDA is lokaal stevig verankerd en heeft korte lijnen naar Utrecht, Den Haag en Brussel. Daardoor kunnen wij veel voor onze gemeente betekenen.

Wij kiezen voor een hoopvolle, nuchtere en constructieve koers. Samen maken we Vijfheerenlanden sterker.

Wat we de afgelopen 4 jaar hebben bereikt

- Voor bijna alle kernen zijn dorpswoonvisies en gebiedsvisies gemaakt.
- Er zijn veel nieuwe woningen gebouwd.
- We hebben grote stappen gezet voor nieuwe randwegen bij Lexmond en Nieuwland.
- Onze gemeente is financieel gezond gebleven.
- Het nieuwe gemeentehuis wordt niet duurder dan het gebruik van drie losse gemeentehuizen.
- Het budget voor inwonersinitiatieven hebben we kunnen behouden.
- Het VN-verdrag Rechten van Mensen met een Beperking is vertaald naar *Onbeperkt meedoen in Vijfheerenlanden*. Dit wordt nu in elk voorstel meegenomen.
- De bibliotheek van Leerdam krijgt een plek in het nieuwe gemeentehuis.
- De visie op de sociale basis is vastgesteld.
- Het beleidsplan voor gemeenschapshuizen is vastgesteld.
- Het programma “Opgroeien” heeft vorm gekregen. Dit programma zorgt voor gelijke kansen, talentontwikkeling en een gezonde, veilige basis voor iedereen van -9 maanden tot 27 jaar.
- Er komt een nieuw multifunctioneel centrum (MFC) in Hagestein.
- De eerste stappen zijn gezet voor de vernieuwing van Berenschot en Het Dak in Leerdam.

Onze CDA-plannen

Hier presenteren wij onze plannen voor 2026–2030. Ons verhaal voor Vijfheerenlanden laat zien waar we ons op richten en hoe we samen bouwen aan de toekomst.

Wij gaan voor een gemeente:

- waar mensen tot hun recht komen,
- waar het goed en veilig leven is,
- en waar we samen werken aan sterke dorpen en wijken.

Onze plannen bestaan uit bouwstenen, ideeën en concrete voorstellen om Vijfheerenlanden stap voor stap nog beter te maken. Samen kunnen we meer.

Samen bouwen aan de toekomst

Uw steun is belangrijk om ons verhaal voor een fatsoenlijk en sterk Vijfheerenlanden waar te maken.

We nodigen u van harte uit om met ons mee te bouwen aan de toekomst.

Want een sterke gemeenschap begint bij u, bij jou, bij ons allemaal.

Mogen we op 18 maart op uw stem – op jouw stem – rekenen?

Ons Kompas

Het CDA werkt vanuit het christendemocratisch gedachtengoed.

Onze vier kernwaarden zijn daarbij ons kompas:

- Solidariteit – we staan voor elkaar klaar.
- Publieke gerechtigheid – we zorgen voor een eerlijke en betrouwbare overheid.
- Rentmeesterschap – we gaan zorgvuldig om met onze leefomgeving en met de toekomst.
- Gespreide verantwoordelijkheid – we geloven dat overheid, inwoners en organisaties samen verantwoordelijkheid dragen.

Deze waarden vormen de basis van alles wat wij doen voor Vijfheerenlanden.

Solidariteit: Omzien naar elkaar

Als mensen zijn we met elkaar verbonden. We hebben elkaar nodig om goed te kunnen leven. We voelen ons het best als we in een hechte gemeenschap wonen, waar we worden gezien en gewaardeerd. Mensen die kwetsbaar zijn, verdienen daarbij extra steun. Dat noemen wij solidariteit. Het is steun van een sterke samenleving én van een overheid die beschermt en helpt wanneer dat nodig is.

Publieke gerechtigheid: Een eerlijke en betrouwbare overheid

De overheid is er om samenleven mogelijk te maken voor iedereen. Wij staan voor een eerlijk bestuur dat duidelijke grenzen stelt en zekerheid biedt. Een sterke rechtsstaat is hiervoor onmisbaar. De overheid moet onrecht aanpakken. Daarom komen wij in actie wanneer minderheden worden gediscrimineerd, wanneer regio's ongelijk worden behandeld of wanneer inwoners van het kastje naar de muur worden gestuurd. Dat accepteren wij niet.

Rentmeesterschap: Zorg voor de toekomst

Wij vinden het belangrijk dat we de wereld beter doorgeven aan onze kinderen en kleinkinderen. Dat noemen CDA'ers rentmeesterschap. Het gaat om zorg voor het klimaat, om duurzaamheid en om een gezonde leefomgeving. Maar het gaat ook over het koesteren van tradities en cultuur die we van eerdere generaties hebben gekregen. En het gaat over verantwoord omgaan met geld. We willen zuinig en eerlijk omgaan met belastinggeld, omdat we de volgende generatie niet mogen opzadelen met onze rekeningen.

Gespreide verantwoordelijkheid: Samen kunnen we meer

In onze samenleving heeft iedereen een eigen taak én een gezamenlijke verantwoordelijkheid. Dat noemen we gespreide verantwoordelijkheid. Samen kunnen we meer. Daarom willen we minder regels en meer ruimte voor verenigingen, vrijwilligers en coöperaties. De overheid hoeft niet overal bovenop te zitten, maar moet vertrouwen geven. Inwoners weten vaak zelf het beste wat hun dorp of wijk nodig heeft.

Zo bouwen wij elke dag aan een fatsoenlijk en hoopvol Vijfheerenlanden. U kunt op ons rekenen!

Top 10 CDA-prioriteiten voor Vijfheerenlanden

- 1.** Sneller bouwen in alle kernen
We versnellen de woningbouw zodat jongeren, gezinnen en senioren sneller een passende en betaalbare woning vinden.
- 2.** Meer preventie in de zorg
We investeren in gezonde leefstijl, vroegtijdige hulp en ondersteuning. Zo voorkomen we duurdere zorg en houden we zorg betaalbaar.
- 3.** Duurzaam en verantwoord leven
We werken aan een samenleving die goed is voor mens én natuur, met slimme en eerlijke oplossingen voor energie, klimaat en omgeving.
- 4.** Randwegen binnen vier jaar goed voorbereiden
We ronden de planvorming voor de randwegen snel af, voor betere doorstroming en meer veiligheid in onze kernen.
- 5.** Inwonersinitiatieven stimuleren
Goede ideeën uit de samenleving willen we graag zien groeien. Daarom maken we het makkelijker om budget aan te vragen en zetten we inwoners in hun kracht.
- 6.** Veilige fiets- en wandelroutes
We zorgen voor prettige, veilige en logische routes, zodat iedereen zorgeloos kan lopen en fietsen.
- 7.** Toekomst voor onze boeren
De agrarische sector hoort bij onze gemeente. We geven boeren duidelijkheid, perspectief en ruimte om duurzaam te blijven ondernemen.
- 8.** Sterk onderwijs en goede schoolgebouwen
Elk kind verdient een goede start. We investeren in kwaliteit, moderne schoolgebouwen en een veilige leeromgeving.
- 9.** Minder regels, meer duidelijkheid
We willen eenvoudiger regels, duidelijke procedures en een gemeente die werkt vanuit vertrouwen.
- 10.** Zorg voor elkaar
We versterken samenredzaamheid in wijken en dorpen: mensen die naar elkaar omkijken, elkaar helpen en samen sterk staan.

1. Verantwoordelijke samenleving

Waar staan wij voor

Het CDA Vijfheerenlanden wil een samenleving waar iedereen zich thuis voelt. Een plek waar mensen elkaar kennen, helpen en samen verantwoordelijkheid nemen. We geloven in omzien naar elkaar, in verbondenheid en in samen sterk staan. Zo bouwen we aan een gemeenschap waar iedereen telt.

Dicht bij mensen

Wij geloven in een gemeente die dicht bij mensen staat. Een overheid die helpt wanneer dat nodig is, maar ook vertrouwen geeft. Mensen en buurten weten vaak zelf het beste wat er nodig is. De gemeente ondersteunt vooral wanneer basisvoorzieningen zoals zorg, onderwijs of veiligheid onder druk staan. En verder geeft zij ruimte voor goede ideeën en lokaal ondernemerschap.

Het CDA staat voor hoopvolle, fatsoenlijke politiek. Wij willen een bestuur dat luistert naar wat er speelt in onze dorpen en wijken. We zoeken oplossingen voor zaken die u elke dag raken: zorg dichtbij, een fijn huis, veilige straten en levendige buurten waar mensen zich thuis voelen.

Kracht van mensen en gemeenschappen

Wij geloven in de kracht van mensen en wat zij samen kunnen bereiken. Wat ons bindt, is sterker dan wat ons verdeelt. Samenleven gaat niet vanzelf, maar het gebeurt elke dag om ons heen: een moeder die training geeft bij de sportclub, burens die samen het groen onderhouden, scholieren en ondernemers die meedoen aan acties, of gewoon een vriendelijke groet. Dit zijn de kleine dingen die een groot verschil maken. Zo bouwen we samen een sterke gemeenschap.

Tijd voor verbinding

De wereld verandert snel. Soms lijkt het alsof iedereen vooral aan zichzelf denkt. Maar samenleven is meer dan je eigen geluk. Het gaat over respect, verantwoordelijkheid en omzien naar elkaar. Minder “ik”, meer “wij”. Wij kiezen voor verbinding. Door elkaar op te zoeken en ruimte te geven aan ieders talent, wordt onze gemeenschap sterker.

Verantwoordelijkheid begint bij onszelf

De gemeente helpt waar dat moet, maar geeft ook ruimte waar dat kan. Inwonersinitiatieven, vrijwilligerswerk, buurtprojecten – ze verdienen steun.

Maar verantwoordelijkheid begint ook bij jezelf: in je straat, in je vereniging, bij de opvoeding van je kinderen. Samen zorgen we voor onze gemeenschap.

Open en dichtbij bestuur

Onze gemeente hoort herkenbaar, benaderbaar en betrouwbaar te zijn. Een partner die meedenkt en inwoners vertrouwt. We willen plekken creëren waar mensen elkaar kunnen ontmoeten en waar de gemeente zichtbaar aanwezig is. Zo bouwen we aan verbinding en samenwerking.

Midden in de samenleving

Het CDA staat met beide benen in de samenleving. U komt ons tegen bij de bakker, langs de sportvelden, op het schoolplein of op de markt.

Wij zijn burens, vrijwilligers, ondernemers. We zien wat goed gaat en waar zorgen zijn. En we zien hoe veel kracht er in onze dorpen en wijken zit. Iedereen telt mee en kan iets bijdragen. Daarom luisteren we, verbinden we en werken we met respect voor elkaar.

Met steun van onze contacten in Utrecht, Den Haag en Brussel pakken we samen ook grotere uitdagingen aan. Want sommige dingen kan je alleen oplossen door de krachten te bundelen.

Financiële onzekerheid bij gemeenten

Het Rijk bezuinigt op gemeenten. Daardoor komen zwembaden, bibliotheken en andere belangrijke plekken onder druk te staan. Dit raakt direct de saamhorigheid in onze dorpen en wijken.

Voor het CDA is het duidelijk: bezuinigen op gemeenschapszin is geen optie.

Wij willen:

- genoeg geld voor gemeenten,
- eerst kijken waar de gemeente zelf kan besparen,
- de lasten zo laag mogelijk houden,
- lasten alleen verhogen als dat nodig is om belangrijke voorzieningen te beschermen,
- blijven investeren zodat onze gemeente sterker wordt op de lange termijn.

Onze CDA-plannen

Sterke buurten en dorpen

- Inwoners die hun buurt mooier, veiliger of gezelliger willen maken, krijgen steun. Het budget voor inwonersinitiatieven blijft. We stimuleren dat dit ook echt gebruikt wordt.
- Wijk- en dorpsraden brengen mensen samen, geven buurtbewoners een stem en maken de sociale basis sterker. Daarom helpen we dorpen en wijken graag bij het oprichten van zo'n raad als die er nog niet is.
- Elke wijk of kern verdient een eigen ontmoetingsplek: een huiskamer, kantine, geloofsgemeenschap of buurthuis. Een plek waar je elkaar ziet en waar de gemeente bereikbaar is.
- We willen dat gemeenschapshuizen blijven bestaan. Ze zorgen voor ontmoeting, meer contact en een sterke sociale basis in het dorp of de wijk. Zij krijgen duidelijke afspraken en toekomstperspectief.

Gemeente die dichtbij is

- De wijk- of dorpsambassadeur krijgt voldoende mandaat en budget om inwoners snel te helpen.
- De dorps- en gebiedsvisies die eerder zijn gemaakt moeten niet in een la blijven liggen, maar uitgevoerd worden.
- Het gemeentehuis blijft open voor persoonlijke afspraken.
- Ambtenaren, raadsleden en wethouders zijn zichtbaar, benaderbaar en denken in mogelijkheden. We zien graag dat iedereen bij de gemeente jaarlijks meedoet aan NL-doet.

Heldere communicatie en minder regels

- We leggen beslissingen duidelijk uit in begrijpelijke taal.
- We stellen haalbare en realistische doelen.
- We willen minder regels bij evenementen en initiatieven. Meer vertrouwen, minder papierwerk.
- We werken efficiënt en doelmatig aan de (kern)taken.

2. Een gezonde samenleving

Waar staan wij voor

Het CDA wil dat de zorg in Vijfheerenlanden beschikbaar, bereikbaar en betaalbaar blijft voor iedereen. We geloven in een samenleving waarin mensen omzien naar elkaar en samen verantwoordelijkheid nemen voor hun eigen gezondheid en die van anderen.

Een gezonde gemeente maken we samen: overheid, zorgverleners, families en onze lokale gemeenschappen. Mantelzorgers en buurtgenoten hebben daarin een belangrijke plek.

Daarom kiezen wij voor een zorgsysteem dat vertrouwen geeft aan zowel de zorgverlener als de zorgontvanger. Minder regels en papierwerk, meer tijd voor echte zorg. Zo blijft de zorg menselijk en dichtbij.

Preventie: gezond leven begint bij een gezonde omgeving

Voor het CDA is preventie heel belangrijk. Door problemen vroeg te herkennen en gezond gedrag te stimuleren, houden we de zorg betaalbaar en beschikbaar.

Preventie is meer dan ziekten voorkomen. Het gaat ook om gezond eten, genoeg bewegen, mentale gezondheid en een veilige, groene omgeving.

Daarom willen we investeren in programma's die mensen helpen gezonde keuzes te maken. Onze gemeente speelt hierbij een actieve rol: op scholen, in de wijk en bij verenigingen. Zo bouwen we samen aan een gezondere toekomst.

Zorg en welzijn staan centraal

Het CDA werkt aan een gemeente waar zorg en welzijn dichtbij, toegankelijk en betaalbaar zijn. We stimuleren preventie, een gezonde leefstijl en sport voor iedereen.

In deze gemeenschap zorgen we dat iedereen zich gesteund voelt. Zelfredzaamheid én samenredzaamheid worden steeds belangrijker, omdat de zorgkosten blijven stijgen.

Zorgen doen we samen

Het CDA gelooft in een samenleving waar mensen omzien naar elkaar. Mantelzorg en gemeenschapszorg zijn daarbij onmisbaar. Daarom willen we mantelzorgers beter ondersteunen, bijvoorbeeld met respijtzorg, dagbesteding en duidelijk advies.

We verwachten dat inwoners verantwoordelijkheid nemen voor hun eigen gezondheid, hun leefomgeving en hun gemeenschap. De overheid biedt ruimte aan initiatieven uit de buurt en helpt alleen waar dat echt nodig is. Gemeentelijke voorzieningen blijven bereikbaar en toegankelijk.

Niet alle zorg overnemen, maar ondersteunen waar nodig

De zorg staat onder druk. Daarom moeten we slim omgaan met wat mensen zelf kunnen, wat de buurt kan doen en wanneer professionals nodig zijn. Eerst kijken we naar wat iemand zelf kan, daarna naar hulp uit het netwerk van familie, kennissen of buurt en pas daarna naar professionele zorg.

Zo houden we de zorg betaalbaar, zonder dat mensen tussen wal en schip vallen. We werken aan gezinnen en netwerken die - met ondersteuning - weer zelfstandig functioneren. Dat is **samenredzaamheid**. Waar het écht niet anders kan, staat onze gemeente klaar.

We stimuleren ook informele mentoren, pleeggezinnen en steungezinnen. En we beseffen dat zorgmedewerkers schaars zijn: daarom moeten we samen oplossingen zoeken.

Zorg die duidelijk en betrouwbaar is

In de jeugdzorg en de Wmo (Wet maatschappelijke ondersteuning) zijn er steeds meer zorgaanbieders. Dat lijkt fijn, maar in de praktijk wordt het juist onduidelijk en onwerkbaar voor inwoners. Het CDA kiest daarom voor kwaliteit boven hoeveelheid. We willen stabiele, betrouwbare zorgverleners met wie we heldere en langjarige afspraken maken. Onze gemeente kijkt actief mee of de zorg goed wordt uitgevoerd. Zo voorkomen we zorgfraude, onnodig hoge rekeningen en situaties waarin mensen langer hulp krijgen dan nodig.

Meer duidelijkheid, minder gedoe – en zorg die echt helpt.

Onze CDA-plannen

- We maken zorgen voor elkaar makkelijker. Samen met verenigingen en maatschappelijke organisaties zorgen we dat iedereen kan meedoen en zich welkom voelt.
- We staan naast (jonge) mantelzorgers. We luisteren, denken mee en bieden steun zodat zij de zorg kunnen volhouden.
- We helpen inwoners om gezond te leven. Met duidelijke campagnes en praktische programma's zoals ouderengym, valpreventie en minder middelengebruik.
- We zorgen voor een fijne, groene leefomgeving. Met veilige speelplekken, plekken om te sporten en ruimte om te ontspannen.
- We bieden passende hulp aan wie dat echt nodig heeft. Onze zorgwetten sluiten beter op elkaar aan, zodat inwoners snel en duidelijk geholpen worden.
- We investeren in jongerenwerk, GGZ (Geestelijke Gezondheidszorg) en sociale huisvesting. Zo bestrijden we eenzaamheid en mentale problemen én geven we jongeren perspectief.
- We creëren ontmoetingsplekken voor jongeren. Want samenkomen geeft energie, inspiratie en kansen.
- We geven jongeren een stem. Hun ideeën zijn onmisbaar bij de grote keuzes voor de toekomst.
- We pakken eenzaamheid onder jongeren stevig aan. Met een gerichte aanpak die echt verschil maakt.
- We voorkomen overlast, huiselijk geweld en kindermishandeling. Door sterke samenwerking tussen zorg, onderwijs, jongerenwerk en veiligheid.
- We zetten in op bewezen successen. Effectieve programma's leggen we voor 10 jaar vast, zodat ze écht resultaat geven.
- We werken slimmer met data. Zo zetten we preventie precies in waar het het meeste oplevert, bijvoorbeeld in wijken met veel ouderen.
- We bieden stabiele woonplekken aan kwetsbare inwoners. Mensen met meerdere problemen krijgen een veilige basis om opnieuw op te bouwen.
- We stoppen grensoverschrijdend gedrag. We trainen horeca, scholen, verenigingen én onze BOA's om intimidatie te voorkomen en te melden.
- We investeren in meer BOA's (Buitengewone opsporingsambtenaren). Voor veilige buurten, sterke wijken en een gemeente waar iedereen zich prettig voelt.

Samen sterk voor goede zorg

De zorg voor elkaar staat onder druk. Daarom steunt het CDA initiatieven die het sociale en medische domein dichterbij elkaar brengen.

Met het Integraal Zorgakkoord (IZA) werken we samen met het Rijk, zorgverzekeraars en zorgorganisaties om de zorg toekomstbestendig, toegankelijk en betaalbaar te houden.

Maar ook in onze eigen gemeente maken we het verschil. Denk aan huisbezoeken bij ouderen door vrijwilligers, Welzijn op Recept en jeugdondersteuners bij de huisarts. Zo zorgen we dat inwoners sneller de juiste hulp krijgen en dat zorg persoonlijk en dichtbij blijft.

Sport en beweging: gezond, gezellig en voor iedereen

Voor het CDA zijn sport en beweging heel belangrijk. Sport brengt mensen samen, maakt ons fysiek én mentaal fitter en versterkt de band in onze dorpen en wijken.

Wij willen dat iedereen kan sporten: jong, oud, met of zonder beperking, ongeacht achtergrond. Daarom investeren we in betaalbare en toegankelijke sportvoorzieningen.

Het verenigingsleven is het hart van onze gemeenschap. Sportverenigingen en vrijwilligers verdienen onze steun.

Daarnaast zorgen we voor fijne openbare sport- en speelplekken waar mensen kunnen bewegen, spelen en elkaar ontmoeten. Samen sporten maakt niet alleen gezond, maar ook verbonden.

Onze CDA-plannen

- Eén duidelijk aanspreekpunt. We maken het makkelijker voor sportverenigingen en vrijwilligers met één gemeentelijk contactpunt.
- Sport voor iedereen. We ondersteunen sportmogelijkheden voor mensen met een beperking, zodat écht iedereen kan meedoen.
- Meer beweging in de buitenlucht. We maken onze parken en natuur nog aantrekkelijker om te sporten: met extra hardlooproutes, goede wandelpaden en fijne buitensportplekken.
- Een bruisend verenigingsleven. We stimuleren sport, cultuur én welzijn, zodat inwoners actief blijven en elkaar blijven ontmoeten.
- Fiets eerst! We moedigen inwoners aan om op de fiets naar de sportvereniging te gaan: gezond én duurzaam.
- Rookvrije sportparken. Want gezond sporten begint in een schone, frisse omgeving.

3. Een betrokken samenleving

Waar staan wij voor

Wij geloven dat een sterke gemeenschap ontstaat als mensen naar elkaar omkijken. Niemand mag worden buitengesloten of minder behandeld. Wij vinden het belangrijk dat iedereen zich welkom voelt. Het maakt niet uit waar je vandaan komt, wat je gelooft of op wie je valt. Iedereen telt mee. In een hechte gemeenschap voelen mensen zich verbonden met hun buurt. Ze nemen verantwoordelijkheid voor hun straat, wijk en dorp. Wij willen een Nederland waar tradities waardevol zijn én waar we goed voor elkaar zorgen. Een land waar iedereen eerlijk wordt behandeld en zich thuis kan voelen.

Cultuur, tradities en verenigingsleven

Cultuur, tradities en verenigingen houden onze samenleving sterk. Ze zorgen voor samenhang, herkenning en plezier. Generaties hebben dit opgebouwd, en wij willen dit goed doorgeven.

Kunst, cultuur en religie geven inspiratie en kracht, zeker in onzekere tijden. Wij willen dat iedereen hiervan kan genieten. Daarom maken we kunst en cultuur laagdrempelig, zodat jong en oud zich verbonden voelen. Zo blijft onze geschiedenis leven.

Het verenigingsleven is het hart van onze gemeenschap. Vrijwilligers maken het mogelijk; zij zijn onmisbaar. In Vijfheerenlanden zetten duizenden vrijwilligers zich elke dag in. Wij waarderen hun inzet en ondersteunen goed vrijwilligersbeleid.

Voor en door iedereen

Iedereen hoort erbij. Ongeacht afkomst, geloof, beperking of seksuele voorkeur. We willen een gemeente waar verschillen worden gerespecteerd en niemand wordt buitengesloten. We beschermen kwetsbare mensen en pakken discriminatie krachtig aan.

Voor nieuwkomers geldt: integratie is tweerichtingsverkeer. Zij doen actief mee aan de samenleving en leren onze taal en waarden. De gemeenschap ontvangt hen open en behulpzaam. Zo ontstaat een eerlijke start voor iedereen.

Onze CDA-plannen

Meer ruimte voor verenigingen

- Verenigingen krijgen meer ruimte en minder regels, zodat ze kunnen doen waar ze goed in zijn: mensen verbinden.
- Onze gemeente haalt onnodige hindernissen weg, zodat vrijwilligers en bestuurders niet vastlopen in papierwerk.
- We zorgen voor goede en betaalbare accommodaties, zodat verenigingen kunnen groeien.

Vrijwilligers zijn goud waard

- We maken vrijwilligerswerk makkelijker én leuker door nieuwe vormen te stimuleren, zoals via bedrijven, NLdoet en Welzijn op Recept.
- We brengen nieuwe plekken voor vrijwilligerswerk onder de aandacht, zodat meer mensen hun talenten kunnen inzetten.
- Organisaties werken beter samen, zodat vrijwilligers op de juiste plek terechtkomen en niet overvraagd worden.
- We vieren (inter)nationale vrijwilligersdagen en ondersteunen lokale initiatieven die vrijwilligers in het zonnetje zetten.
- We helpen verenigingen met trainingen en cursussen, zodat vrijwilligers goed voorbereid aan de slag kunnen.

- De jeugdpenning zetten we groter op de kaart: jongeren die zich inzetten verdienen waardering.
- Projecten vanuit de maatschappelijke diensttijd krijgen onze steun.
- In de wijken stimuleren we activiteiten die mensen bij elkaar brengen.

Kunst en cultuur voor iedereen

- We zorgen voor laagdrempelige plekken waar je muziek, toneel of andere cultuur kunt beoefenen.
- We maken cultuur toegankelijk voor álle inwoners, jong en oud.
- Scholen en verenigingen werken meer samen aan een rijk en inspirerend cultuuraanbod.
- We versterken het muziekonderwijs, samen met lokale muziekverenigingen.

Kinderopvang en onderwijs: investeren in kansen voor alle kinderen

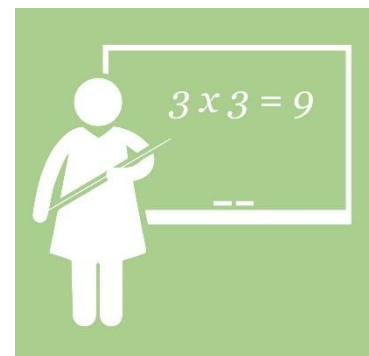
Elk kind verdient gelijke kansen. Daarvoor zijn kinderopvang en onderwijs cruciaal. Ze helpen kinderen groeien, leren en zelfvertrouwen opbouwen. Daarom willen wij een sterke samenwerking tussen kinderopvang, scholen, ouders en de buurt.

Kinderopvang en scholen signaleren problemen vroeg en spelen samen met ouders een grote rol in de ontwikkeling van kinderen. Onze gemeente werkt met partners aan het verminderen van kansenongelijkheid, het voorkomen van thuiszitters en het aanpakken van personeelstekorten.

Gelijke kansen ontstaan als school, thuis en omgeving goed samenwerken. Via landelijke en lokale samenwerkingen wil onze gemeente onderwijs en arbeidsmarkt beter verbinden. Het beroepsonderwijs is daarbij onmisbaar: het leidt de vakmensen op die onze economie draaiende houden.

Gelijke kansen beginnen bij een sterke samenwerking tussen school, thuis en de buurt. Daarom verbinden we deze drie werelden met elkaar. Via de *Gelijke Kansen Allianties* werken overheid, gemeente, scholen en maatschappelijke organisaties samen om ongelijkheid te voorkomen. Zo krijgt ieder kind dezelfde start.

Onze gemeente zorgt bovendien voor een goede aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt. Daarbij speelt het beroepsonderwijs een sleutelrol. Zij leiden de vakmensen op die onze lokale economie hard nodig heeft. Dat voorkomt tekorten in belangrijke sectoren én geeft jongeren meer kans op een goede baan.

Onze CDA-plannen

- Peuters die het nodig hebben krijgen gratis voorschoolse educatie.
- We zorgen dat elk kind passend onderwijs krijgt. Geen kind mag buitenspel staan.
- We versterken de samenwerking tussen onderwijs, kinderopvang en welzijn en zorgen voor een doorlopende leerlijn.
- We vinden respect en waarden belangrijk in opvoeding en onderwijs.
- We investeren tijdig in goede schoolgebouwen via een sterk Integraal Huisvestingsplan.
- We behouden basisscholen in alle kernen waar ze nu zijn.
- We investeren in groene pleinen en sport- en cultuurvoorzieningen voor ontmoeting en spel.
- We geven extra aandacht aan kinderen voor wie leerplicht niet vanzelfsprekend is.
- We stimuleren ouder- en grootouderbetrokkenheid, zoals voorleesactiviteiten of pleinwacht.
- We versterken de aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt.
- We stimuleren stages, leerwerkplekken en om- en bijscholing.
- We betrekken beroepsonderwijs bij regionale plannen en ondersteunen Smartlabs en Techhubs.

Asiel en integratie

In deze tijd van verharding zetten wij in op verbinding. Wij kiezen voor menselijkheid én duidelijkheid. Vluchtelingen verdienen een veilige plek, en die bieden we waar dat kan: ruimhartig, barmhartig en met duidelijke afspraken over rechten én plichten. Tegelijkertijd houden we rekening met de draagkracht van onze inwoners.

De landelijke overheid bepaalt in Europees verband het beleid. Maar gemeenten zijn verantwoordelijk voor de dagelijkse praktijk. Dat gaat verder dan het bieden van een bed. Mensen hebben ook mogelijkheden nodig om te leren, te sporten, te spelen en zorg te krijgen wanneer dat nodig is. Alleen zo ontstaat er niet alleen een huis, maar ook een thuis.

Het is een dubbele verantwoordelijkheid die soms spanning geeft. Daarom letten we niet alleen op aantallen, maar vooral op de kwaliteit van de opvang. We moeten voorkomen dat zorg, onderwijs en maatschappelijke organisaties overbelast raken. Anders lukt goede integratie niet.

Van nieuwkomers verwachten we inzet: de taal leren, onze waarden respecteren en meedoen. En de bereidheid om bij te dragen aan onze samenleving, zo mogelijk door te werken.

Ook bij arbeidsmigratie moeten we duidelijke keuzes maken: welke arbeid willen we aantrekken, en hoe zorgen we voor goede en verantwoorde huisvesting? Arbeidsmigranten verdienen duidelijkheid en goede huisvesting.

Onze CDA-plannen

- Opvang volgens de spreidingswet, met goede kwaliteit.
- Niet meer arbeidsmigranten huisvesten dan er hier werken.
- Werkgevers verantwoordelijk voor huisvesting arbeidsmigranten.
- Verhuurvergunning voor arbeidsmigranten.
- Inzet op integratie met extra aandacht voor taal en digitale vaardigheden.
- Opvang koppelen aan voldoende voorzieningen.
- Regionale samenwerking versterken.
- Taalmaatjes, vrijwilligersprojecten en studiebegeleiding ondersteunen.
- Doel: 95% van de nieuwkomers binnen 2 jaar actief in de gemeenschap.

Veiligheid: iedereen moet zich thuis voelen

Iedere inwoner moet zich veilig, beschermd en serieus genomen voelen. Daarom pakt het CDA criminaliteit hard aan en zorgen we voor zichtbare handhaving in alle wijken en dorpen. We richten ons op geweld, woninginbraken, verkeersveiligheid, een veilige buitenruimte én digitale dreiging.

Maar veiligheid is meer dan handhaven. Het betekent ook dat de overheid kwetsbare mensen beschermt, voorkomt dat inwoners tussen wal en schip raken en zorgt voor rust in de samenleving.

Onze CDA-plannen

Sterke aanpak van criminaliteit

- Keiharde aanpak van ondermijnende criminaliteit in samenwerking met politie, justitie en andere partners
- Inzetten op de Wet Bibob (integriteitsbeoordelingen) om criminelen buiten de deur te houden en ondernemers te beschermen.
- Gericht cameratoezicht op plekken waar dat nodig is.

Zichtbare handhaving in wijk en dorp

- Een interventieteam met boa's, toezichthouders en veiligheidsadviseurs.
- Bodycams als standaarduitrusting voor boa's.
- Meer wijk- en jeugdagenten voor directe aanwezigheid op straat.
- Boa's actief inzetten in alle dorpen én woonwijken.

Samen voor sociale veiligheid

- Buurtpreventieteams en buurtapps actief ondersteunen.
- Geen nieuwe coffeeshops
- Onveilige plekken op straten en paden pakken we aan
- Campagnes en voorlichting tegen digitale criminaliteit en online oplichting voor inwoners en ondernemers.
- Geen enkele vorm van agressie tegen hulpverleners of ambtsdragers accepteren: schade verhalen we op de dader.
- Samenwerken met partners om verruwing en onrust tegen te gaan en onze dorpen leefbaar te houden.

4. Een leefbare omgeving

Waar staan we voor

Een huis is meer dan stenen met een dak. Het is een thuis: een plek waar je je veilig voelt en waar je gekend wordt, alleen of samen met anderen. Wonen is een basisrecht, en daarom zetten wij ons in voor goede en betaalbare volkshuisvesting.

Volkshuisvesting begint bij wat een lokale gemeenschap nodig heeft. We kijken naar wat nodig is om dorpen en wijken vitaal te houden: genoeg woningen, goede voorzieningen en een veilige omgeving. Niemand zou zijn vertrouwde buurt moeten verlaten omdat er geen passende woning is – jong niet, en oud niet. Ook nieuwkomers moeten zich welkom voelen en een plek kunnen vinden. Een sterke gemeenschap vraagt ook om ontmoeting. Daarom moeten drempels om elkaar te zien – zoals slechte verbindingen of hoge kosten – omlaag, niet omhoog. Wij gaan voor een betaalbaar, leefbaar en bereikbaar thuis voor iedereen.

Leefbare omgeving

Het CDA wil een leefbare omgeving waar we goed kunnen wonen, werken en leven. We vinden het belangrijk dat we onze aarde beter achterlaten voor onze kinderen en kleinkinderen. Daarom staan duurzaamheid en klimaat hoog op onze agenda.

De klimaatcrisis raakt ons allemaal. Het is niet alleen een technisch probleem, maar ook een maatschappelijk probleem. Burgers, bedrijven en de overheid moeten samen verantwoordelijkheid nemen. Het CDA wil een eerlijke en groene overgang naar een duurzamer Nederland en een gezonde gemeente.

We beschermen de gezondheid van mensen en houden rekening met natuur en landschap. Met goede afspraken over de inrichting van onze omgeving zorgen we voor een mooie en veilige leefomgeving.

We steunen groene energieprojecten en vinden het belangrijk dat inwoners hierbij worden betrokken. Een klimaatvriendelijke gemeente bouwen we samen. Onze gemeente helpt en ondersteunt inwoners die duurzame stappen willen zetten.

Openbare ruimte

We richten de openbare ruimte moet groen, veilig en prettig in. Door minder stenen en meer groen kan de omgeving beter omgaan met hitte, regen en wateroverlast. De openbare ruimte is een plek voor ontmoeting: van buurt-BBQ's tot sport en spel.

Right to Challenge

Inwoners mogen taken van onze gemeente overnemen als dat slimmer of goedkoper kan, zoals groenbeheer of sportveldonderhoud.

Onze CDA-plannen

Samen bouwen aan sterke wijken

- We stimuleren bewonersinitiatieven die de leefomgeving in hun buurt versterken.
- We werken wijkgericht: waar het nodig is, investeren we meer.
- We pakken rommel verwaarlozing en onveiligheid direct aan. Een schone wijk voelt veilig en zorgt voor meer betrokkenheid van bewoners.

Voorzieningen die meegroeien met de buurt

- Bij grote nieuwbouwprojecten zorgen we meteen voor goede voorzieningen: scholen, zorg, winkels en sterke verbindingen.
- Door te investeren in ons 'publiek kapitaal' – plekken waar iedereen gebruik van maakt – versterken we de leefbaarheid in dorpen en wijken.
- Binnensteden en dorpskernen vergroenen we, zodat we beter beschermd zijn tegen hitte en wateroverlast.

Groen en ruimte om elkaar te ontmoeten

- We maken openbare plekken flexibel, zodat ze gebruikt kunnen worden voor marktjes, buurt-BBQ's of sport.
- We investeren in laagdrempelige sportplekken waar bewoners samen kunnen bewegen.
- We stimuleren buurttuinen, parken en groene zones waar mensen kunnen spelen, ontspannen en elkaar ontmoeten.
- Bewoners denken mee over het ontwerp en onderhoud van groen, zodat eigenaarschap en gemeenschapszin groeien.

Gezondheid, natuur en een schone leefomgeving

- We beschermen onze inwoners door op tijd maatregelen te nemen als er aanwijzingen zijn dat iets slecht is voor klimaat of gezondheid. We wachten dan niet tot alle wetenschap 100% zeker is. Dit heet het voorzorgsprincipe. Zo werken we altijd met de nieuwste inzichten.
- Natuur en landschap blijven behouden door goede ruimtelijke ordening.
- We treden actiever op tegen straatafval en hondenpoep. Waar nodig plaatsen we camera's.

Energie en klimaat: samen duurzaam vooruit

- We stimuleren lokale energiecoöperaties, bijvoorbeeld voor buurtbatterijen en gezamenlijke opslag.
- Per wijk of straat zoeken we oplossingen die betaalbaar en haalbaar zijn.
- Samen met bedrijven, Waterschap Rivierenland en Oasen werken we aan een circulair watersysteem om watertekorten te voorkomen.
- We bouwen aan een betrouwbaar, duurzaam en deels decentraal energiesysteem, zodat we minder afhankelijk zijn van internationale spanning.
- Inwoners krijgen via energicoaches gratis advies om hun huis te verduurzamen.
- We zetten ons in voor het snel oplossen van overbelasting van het energienetwerk zodat woningbouw, scholenbouw en bedrijventerreinen door kunnen.

Afval: schoon gedrag stimuleren, geen extra lasten

- Wij zijn tegen een (duur) systeem waarbij inwoners meer moeten betalen als ze meer afval weggooien (Diftar).
- Wij willen dat mensen minder afval maken door goede voorlichting en slimme oplossingen, niet door hun rekening te verhogen.
- Hogere kosten zorgen vaak voor meer zwerfafval en illegale dumping. Dat is slecht voor de leefomgeving en lossen problemen niet op.

Ruimte voor goede bedrijven en werkgelegenheid

- We willen werklandschappen van hoge kwaliteit.
- We zijn terughoudend met het toestaan van zware industrie, recycling en afvalverwerking.
- We gaan voor hoogwaardige bedrijven die banen bieden én passen bij onze gemeente.
- Lokale bedrijven blijven belangrijk: werk in de buurt vermindert woon-werkverkeer en versterkt de gemeenschap.

Woningbouw

Woningbouw is belangrijk voor een leefbare omgeving. Het CDA wil dat er genoeg en betaalbare woningen zijn, zodat iedereen – van starters tot senioren – een passende plek kan vinden. We zetten daarom volop in op het uitvoeren van de dorpswoonvisies en gebiedsvisies.

We willen dat nieuwe wijken moeten groen, duurzaam en prettig zijn, met goede voorzieningen dichtbij. Denk aan scholen, sport, zorg, winkels en veilige verbindingen. Zo zorgen we voor wijken waar mensen echt prettig kunnen wonen.

Het CDA vindt dat onze gemeente een voorbeeld moet zijn in het bouwen van toekomstbestendige woonwijken. Wijken die aansluiten bij wat inwoners nodig hebben, nu én in de toekomst. Hierbij is samenwerking met de provincie belangrijk.

Schaarse ruimte

Onze gemeente moet slimme keuzes maken over hoe we de schaarse ruimte gebruiken. We willen een leefbare en bereikbare gemeente. Dat betekent dat we ruimte eerlijk verdelen tussen wonen, werken, natuur, recreatie en sport.

Bij die keuzes laten we ons leiden door onze waarden: samen kunnen we meer, een eerlijke en fatsoenlijke overheid, omzien naar elkaar en zorgen voor de toekomst.

Wonen en zorg

Het scheiden van wonen en zorg heeft veel mensen meer zelfstandigheid gegeven, maar heeft ook nadelen. Sommige mensen voelen zich eenzaam, of hebben te maken met hoge zorgkosten.

Daarom willen we investeren in woonvormen waarin mensen meer contact hebben en elkaar kunnen helpen. Denk aan knarrenhofjes voor ouderen, het bejaardenhuis, meergeneratiehofjes en (pre)mantelzorgwoningen.

Ook willen we meer gemengde woonconcepten voor mensen die uitstromen uit de maatschappelijke opvang of beschermd wonen. Zij verdienen een plek in de wijk met een 'goede buur' dichtbij.

Onze CDA-plannen

Gemengde en toekomstbestendige wijken: *"Wijken waar iedereen welkom is."*

- We bouwen gemengde wijken met sociale huur, middenhuur en koop.
- We bouwen gezinsvriendelijk en levensloopbestendig, zodat mensen langer in hun eigen buurt kunnen blijven wonen.
- Ontmoeting staat centraal: hofjes, woonerven, buurtkamers, speelplekken en gedeelde tuinen.
- We bouwen flexibel en aanpasbaar, zodat wijken meebewegen met de tijd.
- We zetten in op circulair en modulair bouwen voor toekomstige generaties.

2. Wonen en zorg dichtbij

- We stimuleren knarrenhofjes, meergeneratiehofjes, mantelzorgwoningen en het bejaardenhuis 2.0.
- We zetten in op gemengde woonconcepten voor mensen die uitstromen uit opvang of beschermd wonen.
- We zorgen dat doelgroepen zelfstandig of met zorg kunnen wonen, zoals in knarrenhoven.

3. Voorrang voor eigen inwoners

- Waar het mag, geven we voorrang aan eigen inwoners bij nieuwbouw.
- We houden bij huurwoningen rekening met binding aan de kern.

4. Aanpak van leegstand en beter benutten van bestaande woningen

- We pakken leegstaande woningen actief aan.
- Lege kantoorpanden kunnen (tijdelijk) een woonbestemming krijgen.
- We benutten bestaande woningen beter: splitsen, optoppen, woningdelen, transformatie en doorstroming.
- We onderzoeken verhuispremies en bieden een verhuiscoach aan.

5. Beschermen van starters en middeninkomens

- We zetten de opkoopbescherming in waar dit het hardst nodig is.
- Zo blijven betaalbare woningen beschikbaar voor starters en middeninkomens.

6. Erfgoed behouden en benutten

- Historische panden blijven behouden én toegankelijk door soepelere bestemmingen.
- We hebben aandacht voor behoud van het interieur van monumenten.
- We maken een toekomstvisie voor cultureel erfgoed: monumenten, geloofsgemeenschappen, boerderijen, molens, historisch groen en landschap.
- Gemeentelijke en beeldbepalende monumenten ondersteunen we met leningen voor restauratie.
- Historische terreinen zoals kasteelterreinen in Hagestein, Leerdam en Vianen blijven behouden en worden opnieuw ingericht met respect voor hun historie.
- Initiatieven voor reconstructie van verdwenen erfgoed worden gestimuleerd.
- Beschermde stads- en dorpsgezichten behouden we en breiden we uit als dat nodig is.
- Parkeren in historische gebieden beperken we zoveel mogelijk.
- We werken samen met historische verenigingen aan behoud en beheer.

7. Bouwtempo omhoog: sneller van plan naar woning

- Dorpswoonvisies en gebiedsvisies zetten we om in echte plannen.
- We versnellen het traject van planvorming tot realisatie waar dat kan.
- We stemmen onderzoeken, procedures en vergunningen beter op elkaar af.
- We werken actief samen met andere overheden.
- Onze gemeente investeert zelf in grond om sneller te kunnen bouwen (actieve grondpolitiek).

8. Elke kern mag groeien

- In ieder dorp of wijk mag minstens één straatje worden bijgebouwd.

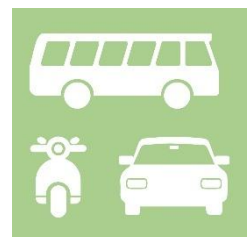
9. Slimme keuzes in bedrijventerreinen en bouwen

- Bedrijven die overlast geven of op plekken zitten waar woningbouw beter past, willen we verplaatsen.
- We benutten werklandschappen (bedrijventerreinen) op een hoogwaardige manier en stimuleren lokale ondernemers.

Mobiliteit en infrastructuur

Mobiliteit en infrastructuur zijn belangrijk voor een samenleving die goed werkt. Daarom moet hier altijd rekening mee worden gehouden, ook bij nieuwbouw. Het CDA wil dat iedereen veilig, gemakkelijk en duurzaam kan reizen.

Goede fiets- en wandelpaden, openbaar vervoer en veilige wegen zijn nodig om onze gemeente bereikbaar én toekomstbestendig te houden.

We willen dat onze gemeente kiest voor duurzame vormen van vervoer, zoals elektrische voertuigen en deelmobiliteit. Daarmee verminderen we de druk op het milieu en zorgen we tegelijk dat inwoners zich makkelijker en sneller kunnen verplaatsen.

Onze CDA-plannen

1. Veilig en duurzaam vervoer voor iedereen

- Mobiliteit en infrastructuur zijn belangrijk voor een goed functionerende samenleving.
- Bij nieuwbouw houden we altijd rekening met bereikbaarheid en verkeer.
- Het CDA wil veilige, toegankelijke en duurzame vervoersmogelijkheden voor alle inwoners.
- Fiets- en wandelroutes, openbaar vervoer en veilige wegen zijn essentieel voor onze leefbaarheid én duurzaamheid.
- We stimuleren duurzaam vervoer zoals elektrisch rijden en deelmobiliteit.
- Zo verminderen we de druk op het milieu en verbeteren we de bereikbaarheid.

2. Meer veiligheid voor fietsers en voetgangers

- We willen de verkeersveiligheid op fietspaden verbeteren.
- Elektrische fietsen, fatbikes en andere snelle voertuigen zorgen soms voor onveilige situaties.
- We willen hier strenger op handhaven.
- Woonstraten richten we veilig in, met prioriteit voor voetgangers en fietsers.
- Wijken worden gezinsvriendelijker: 30 km/h waar dat kan, 50 km/h waar dat nodig is voor doorstroming.
- Goede inrichting voorkomt sluipverkeer door woonstraten.

3. Samen maken we de buurt

- We betrekken inwoners bij plannen om straten en buurten verkeersveiliger te maken.
- Dit kan met:
 - schoolstraten
 - dubbelgebruik van pleinen
 - spaarpalen of andere gedragsmaatregelen

4. Goede en betrouwbare verbindingen

- We willen goede en betaalbare alternatieven voor de auto.
- Snelfietspaden, OV en deelmobiliteit zijn aantrekkelijke opties.
- Een bus is niet altijd nodig als andere vervoersvormen ook werken.
- We zetten in op sterke OV-verbindingen tussen kernen en naar omliggende gemeenten.
- We blijven ons inzetten voor de randwegen bij Lexmond en Nieuwland.
- Samenwerking met omliggende gemeenten en provincies is nodig om mobiliteitsproblemen op te lossen.

5. Parkeren: eerlijk en passend

- Bij nieuwbouw willen we voldoende parkeerplaatsen.
- Veel inwoners hebben nu eenmaal een auto nodig voor werk of zorg.
- Parkeerplaatsen inruilen voor nieuwbouw of groen gebeurt alleen als er draagvlak is in de buurt.

6. Aanpakken van sluipverkeer

- Sluipverkeer in kernen zoals Meerkerk, Zijderveld, Everdingen en Hagestein willen we aanpakken.
- Net als in Vianen en Lexmond zetten we camera's in om overtreders te weren.

Landbouw

Ook in de landbouw liggen grote uitdagingen. Vooral in het buitengebied moeten we verstandig omgaan met de schaarse ruimte. Dat vraagt om duidelijke keuzes van onze gemeente.

Waar geven we ruimte voor het produceren van voedsel? Hoeveel plek geven we aan duurzame energie? Is er genoeg ruimte over voor recreatie en toerisme? En kunnen we in het buitengebied ook nieuwe woningen bouwen?

Duurzaamheid speelt daarbij een grote rol. Het CDA kiest voor een landbouw die toekomstbestendig is en rekening houdt met natuur en milieu. Boeren zijn voor ons belangrijke partners. Zij zorgen voor ons landschap én voor ons voedsel, en verdienen daarom waardering en ondersteuning.

Onze plannen

Boeren zijn partners

- We trekken als gemeente samen op met onze boeren.
- Voedselzekerheid wordt door wereldwijde ontwikkelingen steeds belangrijker.
- Boeren zijn ook de beheerders van het buitengebied — zij houden ons landschap mooi en leefbaar.
- We werken aan een landbouw die economisch gezond, ecologisch verantwoord en maatschappelijk verbonden is.

Duurzame en natuurvriendelijke landbouw

- We brengen in kaart welke landbouwgrond van hoge kwaliteit is, zodat we die kunnen beschermen.
- We maken lokale afspraken met boeren over maatregelen die de kwaliteit van water, bodem en lucht verbeteren.
- We stimuleren innovatie, zodat boeren kunnen blijven boeren én kunnen verduurzamen.
- We zorgen voor voldoende ruimte voor boeren die circulair of natuurvriendelijk willen werken.

Slimmer ingericht buitengebied

- Samen met de provincie stimuleren we kavelruil.
- Daardoor worden landbouwpercelen logischer ingedeeld, waardoor bedrijven sterker staan.
- Kavelruil vermindert landbouwverkeer op wegen en maakt het buitengebied veiliger.

Meer ruimte voor ondernemerschap op de boerderij: *“Boeren mogen ondernemen.”*

- We bieden boeren ruimte om nevenactiviteiten te ontwikkelen, zoals: recreatie, zorg, educatie en boerderijwinkels
- Dit zorgt voor extra inkomen én meer verbinding met de omgeving.

Nieuwe kansen voor vrijkomende agrarische gebouwen

- Het beleid voor vrijkomende agrarische gebouwen (VAB) pakken we actief op.
- Lege stallen of schuren krijgen, waar mogelijk, een nieuwe bestemming.
- Zo voorkomen we verloedering en blijven onze dorpen en het buitengebied aantrekkelijk.

5. Economie en geld

Waar staan we voor

Het CDA zet zich in voor een economie die werkt voor mensen. Een economie die mensen in staat stelt een waardig, zelfstandig en zeker leven te leiden. Een samenleving waarin solidariteit en rechtvaardigheid het uitgangspunt zijn, en waarin iedereen mee kan doen dankzij een sterke lokale economie, goede financiële basis en voldoende werkgelegenheid.

Sterke lokale economie en werkgelegenheid

Een sterke lokale economie is onmisbaar. Het CDA wil dat onze lokale economie en werkgelegenheid groeien. Wij zijn trots op onze MKB'ers (Midden- en Kleinbedrijf) en familiebedrijven. Bedrijven moeten genoeg ruimte krijgen om te ondernemen. Een goed vestigingsklimaat is belangrijk, vooral voor startende ondernemers. Dat zorgt voor nieuwe banen en nieuwe kansen. Onze gemeente moet ondernemers niet in de weg zitten, maar juist ondersteunen door regels te versimpelen en belemmeringen weg te nemen. Het CDA staat naast ondernemers en werkt samen met hen aan een sterke regio.

Werkgelegenheid is een sleutel voor meedoen in de samenleving. Daarom willen we investeren in onderwijs, opleiding en bijscholing. Zo krijgt iedereen de kans om zijn of haar talenten te ontwikkelen. Werk moet lonen en er moeten banen zijn voor iedereen: jong en oud, mensen die werk zoeken, mensen die willen doorgroeien of omscholen, en zij-instromers die een nieuwe start maken.

Onze CDA-plannen

1. Sterke en levendige centra in onze kernen

- We houden onze dorps- en stadscentra sterk en vitaal, als belangrijke plekken in de gemeenschap.
- Onze gemeente ondersteunt dit door goed onderhoud, opknappen van het centrum en het creëren van een prettige uitstraling.
- Er moeten voldoende parkeerplaatsen zijn, met een goede balans tussen auto en fiets, zodat bezoekers gemakkelijk kunnen komen.

2. Gezond en passend winkelbestand

- Een passend en gevarieerd aanbod aan winkels is belangrijk voor de leefbaarheid in elke kern.
- Onze gemeente werkt actief aan een gezond winkelbestand door goed vergunningenbeleid, concentratiebeleid en passend parkeerbeleid.

3. Toekomstbestendige bedrijventerreinen

- Er komt een integrale visie op bedrijventerreinen, met speciale aandacht voor kleinere terreinen zodat ook zij toekomstperspectief houden.

4. Maatschappelijk verantwoord ondernemen

- We stimuleren maatschappelijk verantwoord ondernemen en sociaal ondernemerschap.
- We vormen een gemeenschap waarin iedereen zoveel mogelijk kan meedoen.
- We zijn niet alleen gericht op economische groei, maar ook op waarden en verantwoordelijkheid.

5. Ruimte voor lokale bedrijven

- Het CDA ondersteunt de vestiging van lokale bedrijven, omdat dit goed is voor werkgelegenheid en de lokale economie. Lokale bedrijven dragen vaak bij aan het verenigingsleven en versterken zo de gemeenschap.

6. Slimmer omgaan met bedrijfsafval

- Gemeenten moeten de mogelijkheid krijgen om bedrijfsafval zelf op te halen, met een speciaal tarief voor ondernemers. Nu moeten bedrijven apart contracten afsluiten, terwijl het afval uiteindelijk toch samenkomt. Door gemeentelijke inzameling verminderen we verkeersbewegingen en verbeteren we het milieu.

7. Betere ondersteuning van ondernemers

- We geven meer bekendheid aan het gemeentelijk steunpunt voor ondernemers.
- Goede gemeentelijke dienstverlening zorgt ervoor dat bedrijven snel de juiste weg vinden in onze gemeente.

8. Lokale ondernemers doen mee met aanbestedingen

- Kleine ondernemers moeten makkelijker kunnen meedoen aan gemeentelijke aanbestedingen. Veel aanbestedingen zijn nu te groot of te ingewikkeld, waardoor alleen landelijke partijen kunnen inschrijven. We willen dit eenvoudiger en eerlijker maken.

9. Minder onnodige regels

- We schrappen vergunningen die niet nodig zijn.
- Regels blijven belangrijk, maar moeten logisch en nuttig zijn.
- Als overheid willen we inwoners, bedrijven en organisaties ondersteunen, niet onnodig belemmeren.

Bestaanszekerheid en armoedebestrijding

Bestaanszekerheid is voor het CDA heel belangrijk. In onze gemeente leven mensen die onder de armoedegrens zitten, vaak met grote schulden. Veel regelingen en toeslagen bereiken juist niet de mensen die ze het hardst nodig hebben. Zonder bestaanszekerheid kun je niet volwaardig meedoen in de samenleving. Iedereen moet toegang hebben tot basisvoorzieningen, zoals zorg, onderwijs, huisvesting en ondersteuning. Daarom is goede samenwerking tussen lokale organisaties nodig. Zo kunnen we een sterk vangnet bouwen en de verbinding in onze samenleving versterken. Door regelingen eenvoudiger te maken, door inwoners persoonlijk te begeleiden en door financiële steun te bieden waar dat nodig is, helpen we mensen om weer grip te krijgen op hun leven en stappen vooruit te zetten.

Onze CDA-plannen

Werk en kansen voor iedereen

- We zetten premies en werkarrangementen in om mensen met afstand tot de arbeidsmarkt aan werk en ervaring te helpen.
- Armoedebelief stemmen we af op het beleid voor dak- en thuislozen, zodat niemand tussen wal en schip valt.

Financiële zelfredzaamheid en bescherming

- We helpen kwetsbare inwoners grip te krijgen op hun geld met financiële educatie en ondersteuning.
- De schuldenindustrie krijgt geen ruimte in onze gemeente.
- We bieden geen plek aan gokbedrijven, omdat deze inwoners in problemen kunnen brengen.

Makkelijker Toegang tot hulp en regelingen

- We maken duidelijk waar inwoners terecht kunnen bij financiële zorgen, bijvoorbeeld door dit helder op de website te zetten.
- Samen met partners organiseren we één lokaal loket waar inwoners informatie, advies en hulp krijgen bij aanvragen en het vinden van de juiste organisaties.
- Inkomensregelingen maken we eenvoudiger en voorspelbaarder.
- We bundelen regelingen overzichtelijk en communiceren in begrijpelijke taal.
- We werken vanuit vertrouwen: geen zware, kostbare controles, maar steekproeven waar nodig.
- We willen regelingen en toeslagen combineren, met als doel: één aanvraag per huishouden.
- We stimuleren het gebruik van de Voorzieningenwijzer, omdat dit inwoners geld kan besparen.
- In onze communicatie zoeken we actief contact, zoals via brieven of telefonisch.

Meedoen in sport, cultuur en welzijn

- We stimuleren een actief sportief, cultureel en sociaal leven, zodat inwoners kunnen blijven meedoen.
- We versterken verenigingen door centrale trainingen voor besturen en door goede verzekeringen.
- We bieden stageplekken, werkervaringsplekken en contracten binnen het gemeentehuis.
- We verbinden sport, gezondheid, armoedebestrijding, welzijn, onderwijs en minimabeleid, zodat inwoners beter geholpen worden.

Verantwoordelijk financieel beleid

Het CDA staat voor een verantwoord financieel beleid. Het geld van onze inwoners kunnen we maar één keer uitgeven, en daarom moet het zorgvuldig en degelijk worden beheerd. Als we dat niet doen, schuiven we de rekening door naar de generaties die na ons komen. Verantwoord en sober financieel beleid betekent niet dat we niets mogen investeren. Gemeenten moeten juist investeren in ruimte om te wonen en te ondernemen. Dit zorgt voor een gezonde basis voor de toekomst, met voldoende inkomsten om ook sociaal en solidair beleid te kunnen uitvoeren.

Veel gemeenten hebben de afgelopen jaren financieel zware tijden gehad. Het Rijk heeft taken overgedragen, maar vaak zonder genoeg geld. Tegelijkertijd is de zorgvraag sterk gegroeid. Daardoor is er voor gemeenten weinig ruimte om zelf keuzes te maken.

Het Rijk moet duidelijkheid geven én opnieuw investeren in gemeenten. Alleen met voldoende steun kunnen lokale overheden blijven doen wat nodig is voor hun inwoners.

Onze CDA-plannen

Belastingen en heffingen

- We zorgen dat lokale belastingen eerlijk worden verdeeld én besteed aan waar ze voor bedoeld zijn.
- We gebruiken de afvalstoffenheffing alleen voor afvalverwerking, nergens anders voor.
- We zorgen dat leges aansluiten bij de echte kosten van onze gemeente.
- We heffen verblijfsbelasting voor toeristen én voor mensen die tijdelijk in onze gemeente verblijven en niet in de BRP staan, omdat ook zij gebruikmaken van onze voorzieningen.

OZB

- We houden de OZB (onroerendezaakbelasting) zo laag mogelijk, zodat inwoners niet onnodig worden belast.
- We laten de OZB niet harder stijgen dan de inflatie.
- Als een verhoging toch nodig is, dan alleen om belangrijke voorzieningen in stand te houden die onze gemeenschap sterker en leefbaar houden.

Richting het Rijk

- We vragen het Rijk om voldoende geld mee te geven bij het overdragen van taken.
- We eisen duidelijkheid en structurele investeringen van het Rijk, zodat gemeenten hun werk goed kunnen blijven doen.
- We maken ons sterk voor meer lokale beleidsvrijheid, zodat we betere keuzes kunnen maken voor onze eigen inwoners.